

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ

Žalba br. 66/2015

u vezi sa dužinom postupanja Osnovnog suda u Prištini, Ogranak u
Gračanici

NOVICA FILIPOVIĆ

- Za:
- g. Hamdi Ibrahim, predsednik Osnovnog suda u Prištini,
  - g. Isa Mustafa, premijer Republike Kosovo,
  - g. Enver Peci, predsedavajući Sudskog saveta Kosova.

Ombudsman na Kosovu je, shodno članovima 135, stav 3. Ustava Republike Kosovo, kao i članu 16. Stav 8 i članu 27 Zakona o Ombudsmanu br. 05/L-019, dana 6. Novembra 2015.g., objavljuje sledeći izveštaj:

POSTUPCI PRED INSTITUCIJOM OMBUDSMANA

1. Dana 05. februara 2015, g. Novica Filipović (u daljem tekstu “žalioc”), podneo je žalbu Instituciji Ombudsmana (u daljem tekstu „IO“) koja se odnosi na dužinu postupka u slučaju radnog spora protiv Policije Kosova (u daljem tekstu „tuženi“). Žalioc je inicirao parnicu pred tada Opštinskim sudom u Prištini, a sada Osnovnim sudom u Prištini, Ogranak u Gračanici 25.maja 2009.godine, i istu proširio i dopunio 03.februara 2011.godine (P.1084/09). Osnovni sud u Prištini, Ogranak u Gračanici do danas nije doneo prvostepenu presudu po predmetu žalioca. Žalioc navodi da Osnovni sud u Prištini, Ogranak u Gračanici nepotrebno kasni u postupanju po njegovom predmetu.
2. Dana 05. februara 2015.godine, žalba je registrovana u IO (br.žalbe 66/2015).
3. Dana 12. februara 2015.godine, predstavnica Ombudsmana je posetila postupajućeg sudiju zahtevajući da se predmet zbog same prirode spora stavi u rad i da obezbedi da se u što kraćem roku donese presuda. Postupajući sudija je na sastanku odgovornoj pravnoj savetnici objasnio da će predmet žalioca biti tretiran kao prioritet i da će otpočeti rad na predmetu čim dobije odobrenje od Sudskog saveta Kosova da može da nastavi rad u Sudu u Gračanici. Naime, njegovo angažovanje u ovom sudu je isteklo 31.decembra 2014.godine, i od tada on nije u mogućnosti da radi i zakazuje suđenja jer nije dobio nikakvo zvanično obaveštenje ili potvrdu produžetka imenovanja za rad u Gračanici, i dokle god se taj formalni uslov ne ispuni od strane Sudskog saveta on nije u mogućnosti da nastavi svoj rad.
4. Dana 15.maja 2015.godine, predstavnica Ombudsmana je posetila Osnovni sud u Prištini, ogranak u Gračanici i dobila informaciju da sud i dalje nije funkcionalan jer sudija i dalje nije dobio saglasnost za rad, niti je novi sudija imenovan u ovom ogranaku Osnovnog suda u Gračanici.
5. Dana 29. jula 2015.godine, Ombudsman je uputio pismo predsedniku Osnovnog suda u Prištini, u kojem je zatražio da mu se dostave informacije u vezi preduzetih i/ili planiranih radnji kako bi se predmet žalioca procesuirao u razumnom vremenskom roku.
6. Dana 11.avgusta 2015.godine, Ombudsman je primio odgovor od predmetnog sudije ogranka Osnovnog suda u Gračanici u kojem ga obaveštava da je predmet bio stavljen u rad 2013.godine kada su i bila zakazana tri ročišta, i da je poslednja radnja u ovom predmetu preduzeta 26.novembra 2013.godine. Nakon toga ogranak Osnovnog suda u Gračanici nije po ovom predmetu preduzeo bilo kakve druge radnje do imenovanja sadašnjeg predmetnog sudije 01.juna 2015.godine. Takođe, u istom dopisu predmetnog sudije se navodi da u ovom Sudu ima više stotina predmeta koji su joj dodeljeni u rad i da će se potruditi da u što skorije vreme počne sa postupanjem po predmetu žalioca.
7. Dana 05.oktobra 2015.godine, žalioc je obavestio IO da do danas Osnovni sud u Prištini, ogranak u Gračanici nije zakazao ni jedno ročište po njegovom predmetu.

PO ČINJENICAMA

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

Činjenice koje su do sada ustanovljene, mogu se predstaviti na sledeći način:

8. Dana 25.maja 2009.godine, žalioac je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini, ogranak u Gračanici protiv Policije Kosova zbog nezakonitog otpuštanja sa posla, a istu je proširio i dopunio 03.februara 2011.godine, radi naknade ličnih primanja iz radnog odnosa (P.br.1084/09). Nakon podnošenja tužbe žalioaca, ogranak Opštinskog suda u Gračanici je do 26.novembra 2013.godine održao samo tri ročišta i od tog datuma navedeni sud nije više postupao po predmetu žalioaca.
9. Žalioac je prethodno, dana 8 februara 2011.godine, podneo i žalbu IO zbog odluke direktora Policije i Policijskog inspektorata Kosova zbog odluke o prestanku radnog odnosa žalioaca koji je u Policiji Kosova radio na mestu vodnika pri Odeljenju za saradnju sa zajednicama u Prištini, a kasnije je bio premešten u Obiliću. Žalba je bila prihvaćena od strane IO i vodila se pod brojem 25/2011.
10. Dana 11. jula 2011.godine, Ombudsman je u postupku istrage, zaključio da je Policija Kosova svojim postupanjem prema žalioacu u konkretnom slučaju dovela do povrede prava žalioaca na rad i obavljanje profesije, kojim se garantuje pravo na rad u smislu Ustavne kategorije (Izveštaj IO Novica Filipović protiv Policije Kosova, objavljen 11.jula 2011.godine). Ombudsman je tom prilikom zaključio da je žalioac nezakonito i nepravedno otpušten sa posla i izdao prepruku Ministarstvu unutrašnjih poslova Kosova za preduzimanje potrebnih i neohodnih mera, i da se bez daljeg odlaganja zaštite prava podnosioca žalbe, u smislu prava na rad. Međutim, Ministarstvo unutrašnjih poslova nikada nije odgovorilo na Izveštaj IO, niti je sprovelo preporuke Ombudsmana.
11. Nakon objavljivanja navedenog Izveštaja, IO je pratila predmet žalioaca pred Opštinskim sudom u Prištini, odeljenje u Gračanici. Nakon što je navedeni sud zakazao dva ročišta po predmetu žalioaca, Ombudsman je dana 01.avgusta 2013.godine, odlučio da zatvorio predmet br. 25/2011. Međutim, nakon zatvaranja predmeta žalioaca protiv Policije Kosova, nadležni sud u Gračanici je posle dobijanja izveštaja veštaka finansijske struke dana 26.novembra 2013.godine, obustavio rad na predmetu žalioaca u navedenom Sudu.
12. U periodu od januara 2014.godine do februara 2015.godine, žalioac je više puta upućivao pisane urgencije Osnovnom sudu u Prištini, ogranak u Gračanici, ali bez uspeha.
13. Do dana objavljivanja ovog izveštaja, Osnovni sud u Prištini, ogranak u Gračanici, a nakon šest godina od podnošenja tužbe, nije doneo presudu u vezi sa predmetom žalioaca (P.br.1084/09).

II. RELEVANTNI INSTRUMENTI

14. Član 1. Zakona o parničnom postupku br.03/L-006 i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku br.04/L-118 (u daljem tekstu “Zakon o parničnom postupku”) u relevantnom delu navodi:

„Zakonom o parničnom postupku se određuju proceduralni propisi na osnovu kojih sud razmatra i rešava sporove pravnog građanskog odnosa fizičkih i pravnih lica, ako posebnim zakonom nije drugačije utvrđeno.”

15. Član 10. tačka 1. Zakona o parničnom postupku navodi:

“Dužnost suda je da nastoji da se postupak vodi bez odugovlačenja i sa što manje troškova, kao i da onemogući svaku zloupotrebu proceduralnih prava koja po ovom zakonu pripadaju strankama.”

16. Član 475. Zakona o Parničnom postupku izričito navodi:

“U sporovima iz radnog odnosa a naročito prilikom određivanja rokova i zakazivanja sudske sednice, sud će uvek imati u obzir potrebu hitnog rešavanja sporova iz radnog odnosa.”

17. . Stav 1. člana 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (4. novembar 1950) (u daljem tekstu “Evropska Konvencija o ljudskim pravima” ili “Konvencija”), u značajnom delu navodi:

„Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama [...] ima pravo na poštenu i javnu raspravu u razumnom vremenskom roku [...].”

18. Član 13. Evropske Konvencije o ljudskim pravima navodi:

„Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na blagovremeni pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira da li su povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.”

ANALIZE

Pravo na poštenu raspravu u razumnom vremenskom roku: Član 6. Evropske Konvencije o ljudskim pravima

19. Žalioc je podneo žalbu na dužinu građanskog postupka protiv tada Opštinskog, a sada Osnovnog suda u Prištini, ogranak u Gračanici. On se žali na to da i dalje čeka na donošenje prvostepene presude Osnovnog suda više od šest godina. Nakon što je navedeni sud nakon četiri godine nepostupanja po predmetu žalioca zakazao tri ročišta tokom 2013.godine, od poslednjeg postupanja do danas je proteklo dve godine, a da sud nije preduzeo nikakve procesne radnje po navedenom predmetu, koji po svojoj prirodi iziskuje hitnost u postupanju, s obzirom da se radi o sporu iz oblasti radnih osnosa. Žalioc se žali na to da slučaj stoji nerešen već duže vreme i da to predstavlja povredu njegovog prava na poštenu raspravu u razumnom vremenskom roku, kako je garantovano stavom 1. član 6. Evropske Konvencije o ljudskim pravima, u kome se kaže:

„Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama [...] ima pravo na poštenu i javnu raspravu u razumnom vremenskom roku [...].“

20. Isti princip postoji u članu 10. Zakona o parničnom postupku koji navodi:

“Dužnost suda je da nastoji da se postupak vodi bez odugovlačenja [...].”

21. Na samom početku, Ombudsman primećuje da se radni sporovi smatraju građanskim pravima u smislu člana 6. Konvencije, koji je zbog toga primenjiv u postupcima ovog slučaja.

22. Ombudsman podseća da je sudska praksa Evropskog suda ustanovila da se u slučaju koji uključuje određivanje građanskog prava, dužina postupka normalno računa od vremena započinjanja sudskog postupka (vidi primer, *Sienkiewicz protiv Poljske*, presuda od 30. septembra 2003.god.) do vremena kada je slučaj konačno odlučен i/ili presuda izvršena (vidi *Vocaturu protiv Italije* (II), presuda od 24. maja 1991.god.).

23. Ombudsman primećuje da postupci započeti pred, tada Opštinskim, a sada Osnovnim sudom u Prištini, ogranak u Gračanici 25.maja 2009.god, traju i danas, i to više od šest godina na prvoj sudskoj instanci.

24. Ombudsman podseća da opravdanost dužine postupka mora biti procenjena u svetlu određenih okolnosti slučaja, i uzimajući u obzir kriterijume postavljene sudskom praksom, a posebno kada je u pitanju složenost slučaja, ponašanje stranaka u postupku i vlasti koje rade na slučaju, kao i to šta je u interesu žalioaca (vidi kao slučaj *Gollner protiv Austrije* presuda od 17. januara 2002.god.).

25. Ombudsman primećuje da predmet žalioaca nije bio složen i da ponašanje žalioaca nije doprinelo nikakvom kašnjenju.

26. Što se tiče postupaka pravosudnih organa, Ombudsman konstatuje da je prema odgovoru iz Osnovnog suda, ogranak u Gračanici, kašnjenje u razmatranju slučaja žalioaca došlo zbog nefunkcionalnosti ogranka Osnovnog suda u Gračanici, odnosno zbog neimenovanja sudije u ovom ogranku, kao i zbog prekomernog opterećenja postupajućeg sudije (vidi napred stavove 3, 4 i 6).

27. Ombudsman podseća da se u gore navedenom predmetu *Vocaturu protiv Italije*, italijanska vlada izjasnila da je razlog za kašnjenje u postupku bio veliki broj zaostalih predmeta u sudovima. U tom slučaju, Sud je smatrao da član 6. stav 1. nameće državama obavezu da organizuju svoj pravni sistem na takav način kako bi sudovi ispunili zahteve Konvencije. Ipak, privremeni zaostatak u radu ne uključuje odgovornost od strane država, pod uslovom da se preduzmu blagovremene mere, i da se ista bavi situacijom ove vrste (vidi *Milasi protiv Italije*, presuda od 25. juna 1987.god. Vidi, takođe, *Foti i ostali protiv Italije*, presuda od 10. decembra 1982.god.).

28. S obzirom na ponašanje pravosudnih organa, Ombudsman primećuje da je u periodu od 26.novembra 2013.godine do danas, odnosno skoro dve godine ogranak Osnovnog suda u Gračanici nije preduzimao nikakve postupke u vezi sa predmetom žaloca. Ombudsman je mišljenja da bez obzira što ogranak Osnovnog suda u Gračanici nije bio funkcionalan u određenom periodu pre i posle

2013.godine, Osnovni sud u Prištini je trebalo da preduzme određene postupke kako bi predmeti koji iziskuju hitnost u rešavanju, kao što je slučaj sa predmetom žalioaca, bili završeni u razumnom vremenskom roku. Činjenica da Sud to nije uradio, i samim svojim nepostupanjem stvorio je *status quo*, koji već traje šest godina od kako je žalioac podneo tužbu sudu, a koji je skoro u istoj situaciji kao i 2009.godine, kada je i podneo tužbu sudu kako bi zaštitio svoja prava iz oblasti radnih odnosa.

29. Čak i ako uzmemo u obzir činjenicu da sudstvo ima problem sa velikim brojem zaostalih predmeta zbog manjka sudija, nadležni sudovi i dalje imaju obavezu da obezbede pravdu na vreme. U tom smislu, Ombudsman, takođe podseća da član 10. Zakona o parničnom postupku navodi da će sudovi "sprovesti postupak bez nepotrebnog odlaganja".
30. U vremenu od 26. novembra 2013.god. do današnjeg dana, ogranak Osnovnog suda u Gračanici nije preduzeo ikakve kakve mere po pitanju predmeta žalioaca. Stoga nije ni tretirao slučaju sa dužnom pažnjom koju zahteva član 6. stav 1. Konvencije i član 10. Zakona o parničnom postupku. Predmet pred Osnovnim sudom u Prištini, ogranak u Gračanici nije bio kompleksan i mogao se lako rešiti i nije postojala nikakva prepreka koja se nije mogla otkloniti od strane suda, a koja bi mogla doprineti legitimnom kašnjenja u razmatranju predmeta. Štaviše, Ombudsman primećuje da je slučaj od posebnog značaja za žalioaca jer se odnosi na pitanje njegovo gradnog mesta i povratka na posao, a sud u konkretnom slučaju ni nakon šest godina nije doneo prvostepenu presudu.
31. U svetlu gore navedenog, Ombudsman smatra da je propust vlasti da zaposli adekvatan broj sudija i imenuje adekvatan broj sudija u ogranku Osnovnog suda u Gračanici (vidi napred stavove 3, 4 i 6), koji bi se bavili velikim obimom posla se ne može smatrati kao validno opravdanje za ovakvo odlaganje u postupanju pred ogrankom Osnovnog suda u Gračanici. Ombudsman primećuje da to spada u odgovornost Vlade Kosova i Sudskog saveta Kosova da garantuje blagovremeno raspored građanskih parnica kroz imenovanje adekvatnog broja sudija ili putem drugih odgovarajućih sredstava.

Zaključak

32. Ombudsman zaključuje da je zbog toga došlo do povrede prava na pravično suđenje u razumnom vremenskom roku garantovano stavom 1. člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Pravo na delotvorni pravni lek: Član 13 Evropske Konvencije o ljudskim pravima

33. Žalioac je podneo žalbu na nedostatak efektivnog pravnog leka u smislu kršenja njegovog prava na poštenu raspravu u razumnom vremenskom roku, koje je garantovano članom 6. Evropske Konvencije o ljudskim pravima, koji čini kršenje njegovog prava na efektivni pravni lek po članu 13. Konvencije, koji kaže:

„Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni ovom Konvencijom, ima pravo na efektivni pravni lek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu učinila lica prilikom vršenja svoje službene dužnosti.“

34. U pogledu primenjivosti člana 13, Ombudsman podseća da je Evropski sud za ljudska prava nekoliko puta naglasio da prekomerno kašnjenje u sprovođenju pravde u pogledu toga da stranka nema nikakav pravni lek, čini pretnju vladavini

prava unutar domaćeg pravnog poretka (vidi npr. *Bottazzi protiv Italije* presuda od 28. jula 1999. i *Di Mauro protiv Italije* presuda od 28. jula 1999. god.). Ombudsman, takođe, podseća da iako je Evropski sud za ljudska prava smatrao da zahtevi za efektivni pravni lek moraju da se tumače sa značenjem da pravni lek može biti efektivan u pogledu ograničenog delokruga traženja pomoći bitnih u određenom kontekstu (*Klass i ostali protiv Nemačke* presuda od 6. septembra 1978. god.), ista je smatrala sledeće:

„U pogledu navedenog propusta da se obezbedi suđenje u razumnom vremenskom roku [...] nijedna bitna kvalifikacija u delokrugu člana 13. se ne može razlikovati. U suprotnom, mesto člana 13. u šemi zaštite ljudskih prava propisanih Konvencijom bilo bi raspravljano u korist označenih ograničenja člana 13. i bili bi minimalno zadržani (*Kudla protiv Poljske*, presuda od 26. oktobra 2000. god.).“

35. Član 13. se direktno odražava na obavezu država da prvo svojim pravosudnim sistemom štite ljudska prava i na taj način uspostave dodatnu garanciju pojedincu što bi osiguralo da on ili ona efektivno uživaju ta prava. Gledano iz te perspektive, pravo jednog lica na suđenje u razumnom vremenskom roku biće manje delotvorno ukoliko ne postoji nijedna mogućnost da se podnese žalba državnoj vlasti. Odredbe člana 13. pojačavaju one iz člana 6. (vidi napred pomenutu *Kudla* presudu). Član 13. iz tog razloga garantuje delotvorni pravni lek pred državnim vlastima za navodno kršenje odredaba iz člana 6. o završetku predmeta u razumnom vremenskom roku. Obzirom da se ovaj slučaj odnosi na žalbu u vezi dužine postupka, član 13. Konvencije je primenjiv.
36. U pogledu odredbi člana 13. Evropske Konvencije, Ombudsman podseća da je efekat ovog člana da traži odredbu domaćeg pravnog leka da se bavi materijom „sporne žalbe“ po Konvenciji i da dodeli prikladnu materijalnu nadoknadu (*Kaya protiv Turske*, presuda od 19. februara 1998. god.). Svaki takav pravni lek mora biti efektivan u praksi i zakonu (*Ilhan protiv Turske*, presuda od 27. juna 2000. god.). U vezi sa žalbom na dužinu postupka, Ombudsman podseća da bi „delotvorni pravni lek“ u smislu člana 13. Konvencije trebalo biti u mogućnosti da spreči navodno kršenje ili nastavljanje istog ili obezbeđivanje adekvatne nadoknade za bilo koje kršenje koje se već dogodilo (vidi napred pomenutu *Kudla* presudu).
37. Ombudsman primećuje da ne postoji nikakav pravni pristup kojim je žalioac u sadašnjem slučaju mogao da se žali u vezi dužine postupka sa mogućnošću ostvarivanja preventivne ili nadoknađujuće pomoći.

Zaključak

38. Iz tog razloga Ombudsman zaključuje da je bilo kršenja prava žalioaca na delotvorni pravni lek koje je garantovano članom 13. Evropske Konvencije o ljudskim pravima.

PREPORUKE

Ombudsperson preporučuje da predsednik Osnovnog suda u Gračanici treba da :

- **Obezbedi, s obzirom na prethodno kašnjenje, da Osnovni sud u Prištini, ogranak u Gračanici sud nastavi sa postupanjem po predmetu žalioaca bez daljeg odlaganja.**

Ombudsperson preporučuje da Vlada Kosova u saradnji sa Sudskim savetom Kosova treba da:

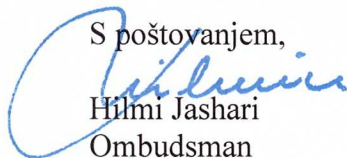
- **Obezbede finansijska sredstva i imenuju dovoljan broj sudija u Osnovnim sudovima i njihovim ograncima ili da preuzmu druge potrebne mere koje garantuju razmatranje predmeta i dostavljanje presuda svim stranama u razumnom vremenskom roku.**

Ombudsperson preporučuje da Skupština Kosova ili Vlada Kosova treba da :

- **Da inicira izradu pravnog instrumenta kojim obezbeđuje delotvoran pravni lek u smislu člana 13. Evropske Konvencije o ljudskim pravima, a koji će obezbediti preventivnu i nadoknađujuću pomoć u pogledu žalbi u vezi prekomerne dužine postupka u parničnim slučajevima.**

U skladu sa članom 132. stav 3. Ustava Republike Kosovo i članom 25. Zakona o Ombudsmanu br.05/L-019, zamolio bih Vas da nas obavestite o postupcima koje će Osnovni sud, Sudski savet Kosova, Vlada Kosova preduzeti po ovom pitanju, kao odgovor na napred date Preporuke. Takođe, zamolio bih Vas da odgovore u vezi ovog pitanja dostavite u razumnom vremenskom roku, a najkasnije do 6.decembra 2015.g.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman